

INFORMACJE NA TEMAT REALIZACJI PRZEZ ZWIĄZEK EUROREGION „TATRY” MIKROPROJEKTÓW W RAMACH PROJEKTU PARASOŁOWEGO W LATACH 2007-2010 ORAZ PERSPEKTYWA KONTYNUACJI W LATACH 2011-2014

1. Stan wdrażania projektu parasolowego przez Euroregion „Tatry”

Euroregion „Tatry” od 2008 roku jest jednym z pięciu podmiotów wdrażających projekt parasolowy pt. „Realizacja mikroprojektów na pograniczu polsko-słowackim w latach 2007 – 2010”. Dysponując budżetem w wysokości **3.168.902,07 EUR** w tym dofinansowaniem z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego **2.693.566,76 EUR** ogłaszał nabory wniosków o dofinansowanie polsko-słowackich przedsięwzięć transgranicznych typu „ludzie dla ludzi” z dziedzin: kultury, gospodarki, sportu i rekreacji, edukacji, ochrony środowiska. Szkolił potencjalnych wnioskodawców. Następnie dokonywał oceny formalnej i kwalifikowalności złożonych wniosków, a także odpowiadał za organizację oceny merytorycznej zakwalifikowanych do tego etapu mikroprojektów, które oceniane były przez niezależnych ekspertów zewnętrznych. Projekty, które w wyniku oceny uzyskały rekomendację ekspertów (minimum 60 punktów na 100 możliwych w tym minimum 12 punktów w kryterium oddziaływania transgranicznego) były przedmiotem obrad Podkomitetu Monitorującego, który w oparciu o sporządzone przez euroregion listy rankingowe podejmował ostateczną decyzję o przyznaniu dofinansowania i wysokości wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Z beneficjentami, dla których przyznane zostało dofinansowanie Euroregion „Tatry” zawierał umowy. Organizowane były przez euroregion także warsztaty szkoleniowe dla beneficjentów z zakresu prawidłowej realizacji i rozliczania mikroprojektów. Pracownicy euroregionu monitorowali działania realizowane w ramach tych projektów, przeprowadzali kontrole na miejscu a także weryfikowali raporty kwartalne i końcowe sporządzane przez beneficjentów.

Do zadań euroregionu należy także poświadczanie wydatków przedkładanych do refundacji wraz z tymi raportami. Po poświadczeniu wydatków objętych danym raportem Euroregion „Tatry” sporządzał raport cząstkowy z realizacji projektu parasolowego, który co kwartał składał do Kontrolera pierwszego stopnia (Wydziału Zarządzania Funduszami Europejskimi w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie) w celu uzyskania certyfikatu. Po otrzymaniu certyfikatu przysyłał zatwierdzony raport cząstkowy wraz z certyfikatem do Partnera Wiodącego (którego funkcję w projekcie parasolowym pełni Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska z siedzibą w Rzeszowie).

Partner Wiodący sporządzał zbiorczy raport z postępu realizacji projektu parasolowego, w którym umieszczał wydatki z wszystkich raportów cząstkowych, na które partnerzy projektu parasolowego otrzymali certyfikaty. Zbiorczy raport podlega weryfikacji i zatwierdzeniu przez Wspólny Sekretariat Techniczny z siedzibą w Krakowie, po czym przesyłany jest do Instytucji Zarządzającej czyli do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w Warszawie gdzie jest sprawdzany przez dwa departamenty. Po zakończeniu tej długotrwałej procedury i ostatecznym zaakceptowaniu zbiorczego raportu Departament Ekonomiczno-Finansowy z MRR przekazuje należną refundację z EFRR na konto bankowe Partnera Wiodącego, który następnie przesyła należne środki każdemu z partnerów projektu parasolowego. Po otrzymaniu refundacji euroregion przekazuje je beneficjentom mikroprojektów.

Ponadto Euroregion „Tatry” przekazuje beneficjentom także środki z rezerwy celowej budżetu państwa w ramach tzw. współfinansowania krajowego. Wniosek o te środki składa do Wojewody Małopolskiego

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013

każdorazowo po uzyskaniu certyfikatu od Kontrolera pierwszego stopnia, następnie Wojewoda Małopolski występuje z wnioskiem do MRR w tej sprawie a ostateczną decyzję podejmuje Minister Finansów.

Do zadań związanych z wdrażaniem projektu parasolowego należy także promocja Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 w zakresie mikroprojektów, pomoc w znajdowaniu partnerów dla potencjalnych wnioskodawców oraz współpraca z instytucjami kontrolującymi projekt.

Dotychczas Euroregion „Tatry” ogłosił dwa nabory mikroprojektów: pierwszy w marcu 2009 r., który trwał do końca maja 2009 r. oraz drugi w sierpniu 2010, który trwał do połowy października 2010 r.

a) Pierwszy nabór mikroprojektów

Ze 100 wniosków o dofinansowanie mikroprojektów z obszaru wsparcia należącego do kompetencji Euroregionu „Tatry”, ostatecznie 56 mikroprojektów uzyskało dofinansowanie z **EFRR** na łączną kwotę **1.878.188,83 EUR**. Niektórzy beneficjenci działania w ramach projektów zaczęli na własne ryzyko już w czerwcu 2009 r. , nie czekając na decyzję o dofinansowaniu, która podjęta została przez Podkomitet Monitorujący Programu we wrześniu 2009. Po uprawomocnieniu się protokołu z posiedzenia PKM Euroregion „Tatry” zawarł umowy z wszystkimi beneficjentami (od 26 listopada 2009 do 9 marca 2010). Okres realizacji mikroprojektów trwał około 12 miesięcy. Tylko w kilku uzasadnionych przypadkach, po zawarciu stosownych aneksów do umów, działania realizowane były w okresie nieco dłuższym ale nieprzekraczającym limitu 18 miesięcy. Ostatni projekt z pierwszego naboru realizowany przez Gminę Jodłownik (która na skutek powodzi w 2010 r. zmuszona była przesunąć terminy niektórych działań na 2011) zakończył się w czerwcu 2011 r. Do końca sierpnia 2011 r. poświadczony został ostatni raport końcowy złożony przez tego beneficjenta. Zatem raportem częściowym za trzeci kwartał 2011, który Euroregion „Tatry” sporządził w listopadzie 2011 zamknięty zostanie proces wnioskowania o refundację wydatków dotyczących mikroprojektów z pierwszego naboru.

Ogółem poświadczone wydatki w ramach pierwszego naboru wynoszą 1.945.594,59 EUR w tym z EFRR 1.616.578,78 EUR. Niestety na skutek długotrwałego procesu weryfikacji raportów częściowych i zbiorczych z postępu realizacji projektu parasolowego dotychczas przekazaliśmy beneficjentom mikroprojektów z pierwszego naboru refundację z EFRR w wysokości 1.069.643,99 EUR. Za wyjątkiem wydatków z raportu końcowego Gminy Jodłownik (kwota z EFRR 1065,20 EUR) wszystkie niezrefundowane dotychczas wydatki otrzymały certyfikat kontroli pierwszego stopnia i znajdują się w raporcie zbiorczym za pierwszy kwartał 2011 r. weryfikowanym obecnie przez MRR w Warszawie (**479.021,76 EUR**) albo w raporcie zbiorczym za drugi kwartał 2011 r. weryfikowanym od 7 października 2011 r. przez Wspólny Sekretariat Techniczny w Krakowie (**66.847,83 EUR**).

Poza płatnościami z EFRR, przekazaliśmy również środki z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 382.430,20 PLN . Nadal do zrefundowania pozostają środki z rezerwy celowej objęte dwoma wnioskami o uruchomienie rezerwy celowej (za pierwszy i drugi kwartał 2011 w łącznej wysokości 306. 883,00 PLN), które Małopolski Urząd Wojewódzki wyśle w najbliższym czasie do MRR w celu zatwierdzenia.

Reasumując, dotychczas całość płatności otrzymali beneficjenci **21** projektów. Zaległe płatności dla **35** mikroprojektów wynoszą **546.934,79 EUR** z **EFRR** oraz 306.883,00 PLN z budżetu państwa. Po otrzymaniu należnych płatności i przekazaniu ich beneficjentom zakończone zostaną działania Euroregionu „Tatry” związane z pierwszym naborem.

b) Drugi nabór mikroprojektów

W połowie października 2010 r. zakończony został drugi nabór mikroprojektów. Ze złożonych do biura Euroregionu „Tatry” w Nowym Targu 68 wniosków o wsparcie finansowe, 46 mikroprojektów pozytywnie przeszło ocenę formalną i kwalifikowalności oraz uzyskało rekomendację ekspertów zewnętrznych. Jednakże decyzją Podkomitetu Monitorującego z 17 marca 2011 r. tylko 15 mikroprojektów otrzymało dofinansowanie z EFRR a kolejnych 10 projektów znalazło się na liście rezerwowej. Powodem tego było

wykorzystanie całej dostępnej kwoty wsparcia jaką dotychczas dysponował Euroregion „Tatry”. Ostatecznie po przeanalizowaniu oszczędności jakie przyniosła realizacja i rozliczenie mikroprojektów z pierwszego naboru, Związek Euroregion „Tatry” podjął decyzję o dofinansowaniu dodatkowo czterech mikroprojektów (z najwyższymi rangami punktowymi), które znalazły się na liście rezerwowej. Od 16 czerwca do 26 lipca 2011 roku trwał proces zawierania umów z beneficjentami mikroprojektów. W czerwcu 2011 r. Euroregion „Tatry” przeszkolił beneficjentów w zakresie prawidłowego wdrażania i rozliczania projektów.

Na początku lipca 2011 wpłynęły pierwsze raporty z postępu realizacji mikroprojektów z drugiego naboru (9 raportów). Euroregion raporty zweryfikował i poświadczył wydatki na kwotę 56.246,80 EUR w tym dofinansowanie z EFRR wynoszące 47.809,78 EUR. W dniu 19 sierpnia 2011 Euroregion „Tatry” sporządził raport cząstkowy z projektu parasolowego za drugi kwartał 2011 r. w którym ujęto wydatki poniesione w ramach 6 mikroprojektów z drugiego naboru. Certyfikat z kontroli pierwszego stopnia dla ww. raportu euroregion otrzymał w dniu 26 września 2011 r. Następnie uzyskany certyfikat Euroregion „Tatry” niezwłocznie przekazał Partnerowi Wiodącemu, który sporządził zbiorczy raport i złożył w dniu 7 października 2011 r. do Wspólnego Sekretariatu Technicznego w Krakowie.

Na dzień 25 października 2011, dwa mikroprojekty są zakończone a 17 mikroprojektów jest w trakcie realizacji. Termin zakończenia rzeczowego ostatniego z mikroprojektów planowany jest na lipiec 2012 r. W dniu 5 października 2011 upłynął kolejny termin składania przez beneficjentów raportów kwartalnych z postępów realizacji mikroprojektów. Wpłynęło 19 raportów w tym 2 zawierające tylko część rzeczową, 15 raportów kwartalnych zawierających także wnioski o płatność oraz 2 raporty końcowe. Trwa proces ich weryfikacji. Euroregion „Tatry” poświadczył wydatki z tych raportów na kwotę **25.336,16 EUR** w tym z EFRR **21. 535,74 EUR**.

Euroregion „Tatry” nie przekazał żadnych refundacji z EFRR dla mikroprojektów z drugiego naboru, nawet tzw. refundacji bieżących (wynoszących 50% należnej kwoty z EFRR), które powinny być wypłacane przez euroregion zaraz po poświadczeniu wydatków mikrobeneficjentów, ponieważ wyczerpały się środki zaliczki przekazane euroregionowi na ten cel, a dotychczas otrzymane przez Euroregion „Tatry” środki z EFRR nie wystarczyły na przekazanie wszystkich zaległych refundacji bieżących beneficjentom z pierwszego naboru.

c) Stan zaawansowania realizacji projektu przez Euroregion „Tatry” w porównaniu z innymi partnerami projektu parasolowego

Podsumowując stan realizacji projektu parasolowego należy podkreślić, że pomimo licznych trudności, głównie natury biurokratycznej, generowanych przez podmioty weryfikujące wydatki ponoszone przez beneficjentów i Euroregion „Tatry” oraz pomimo problemów z płynnością finansową z jakimi boryka się sam Związek Euroregion „Tatry” (spowodowanych wielostopniowym i długotrwałym procesem refundacji środków z EFRR i budżetu państwa), Euroregion Tatry jako jedyny partner projektu parasolowego otrzymał dotychczas certyfikat dla wydatków za drugi kwartał 2011 r.

Jak wynika z załączonego zestawienia monitorującego postęp we wdrażaniu projektu parasolowego opracowanego przez panią Irenę Książek z MRR, Euroregion „Tatry” ma największą kwotę scertyfikowanych wydatków poniesionych w ramach mikroprojektów – 1.998.368,37 EUR i najwięcej refundacji z EFRR przekazał beneficjentom – 1.069.643,99 EUR.

2. Promocja mikroprojektów podczas Open Days w Brukseli

W dniu 11 października 2011 roku w Brukseli Związek Euroregion „Tatry” prezentował trzy mikroprojekty dofinansowane z EFRR w ramach pierwszego naboru *Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013*. Było to możliwe dzięki inicjatywie Biura Przedstawicielstwa Małopolski w Brukseli, bowiem w marcu 2011 pracownicy Euroregionu „Tatry” zostali poproszeni przez koordynatora tego biura pana Filipa Zonia o przesłanie informacji na temat pięciu wybranych przez przedstawicielstwo mikroprojektów. Wyjaśniono, że rozważana jest możliwość prezentacji tych projektów podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast - Open Days 2011 w Brukseli, które jest przedsięwzięciem organizowanym przez

Komitet Regionów oraz Dyрекcyję Generalną Komisji Europejskiej ds. Polityki Regionalnej. W maju 2011 poinformowano Euroregion „Tatry”, że konsorcjum o nazwie Euroregiony dla Współpracy Terytorialnej (*Euroregions for Territorial Cooperation*), w którego skład wchodzi *Catalonia, Rhône-Alpes, Provence-Alpes-Côte d’Azur, Midi-Pyrénées, Languedoc-Roussillon, Liguria, Aosta Valley* oraz *Małopolska*) jest organizatorem jednego z warsztatów podczas Open Days 2011, zaakceptowało do zaprezentowania 3 mikroprojekty:

- „Przedsiębiorczość bez granic” zrealizowany przez Nowosądecki Inkubator Przedsiębiorczości,
- Platforma Medialna „Popradzkie wrota”, którego beneficjentem jest Powiat Nowosądecki
- „Wzmocnienie konkurencyjności pogranicza polsko-słowackiego na międzynarodowym rynku turystycznym” zrealizowany przez Miasto i Gminę Szczawnica.

Powodem wyboru tych projektów była spójność z hasłem przewodnim tegorocznych Open Days „Inwestując w przyszłość: regiony i miasta na rzecz inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu”, a także bliskość tematyce gospodarczej.

W związku z tym Euroregion „Tatry” został zaproszony do wzięcia udziału w warsztatach zatytułowanych „Euroregiony na rzecz rozwoju swoich obszarów”. W skład dwuosobowej delegacji ze Związku Euroregion Tatry uczestniczącej w warsztatach wchodziła Teresa Siaškiewicz, kierownik działu realizacji mikroprojektów oraz Dominika Różańska, Główny księgowy projektu parasolowego. Warsztaty zorganizowano w ramach jednego z trzech priorytetów tematycznych tegorocznych Open Days: „Znaczenie aspektu geograficznego” (koncentrującego się wokół kwestii podejścia terytorialnego przy określaniu potrzeb i wykorzystaniu możliwości na szczeblu lokalnym i regionalnym). Poprzez prezentację konkretnych projektów warsztaty te umożliwiły przedyskutowanie mocnych i słabych stron współpracy terytorialnej, jak również udział euroregionów w realizacji strategii Europa 2020. Warsztaty umożliwiły odpowiedzi na pytania: jakie są najlepsze instrumenty w celu pobudzenia wzrostu na terytorium euroregionów oraz jak korzystać z funduszy strukturalnych aby ułatwić realizację projektów współpracy. Otwarta debata z publicznością służyła określeniu parametrów dla lepszej współpracy terytorialnej prowadzącej do bardziej zrównoważonych, otwartych i inteligentnych regionów.

Prelegentami warsztatów byli:

David Sweet – doradca DG Polityki Regionalnej Komisji Europejskiej, który prezentował najważniejsze założenia polityki spójności UE na lata 2014-2020 w kontekście realizacji celów Strategii Europa 2020,

Salvador Sedo I Alabart - dyrektor generalny ds. kontaktów międzynarodowych w rządzie Katalonii, pełniący jednocześnie funkcję prezesa Euroregionu Pyrenees Mediterranean, który prezentował informacje na temat euroregionu i doświadczeń w realizacji kluczowych projektów z tego obszaru.

Bernard Soulage –wiceprezydent ds. kontaktów europejskich i międzynarodowych w Radzie Regionu Rhône-Alpes, który przedstawił doświadczenia we współpracy międzynarodowej tego regionu, polemizując z niektórymi założeniami polityki spójności na lata 2014-2020.

Teresa Siaškiewicz, Kierownik Działu realizacji mikroprojektów, reprezentująca Euroregion „Tatry”, która przedstawiła doświadczenia Euroregionu „Tatry” w zakresie wdrażania mikroprojektów a także informacje na temat celów, działań i rezultatów trzech wybranych przez organizatorów mikroprojektów. W załączeniu prezentacja Power point i treść wystąpienia.

Przebieg debaty z publicznością moderował Frederic Simon, redaktor naczelny Euroactive.com. Pytania publiczności i otwarta dyskusja skoncentrowała się wokół założeń polityki spójności po 2013 roku i zasad dofinansowania współpracy transgranicznej i międzynarodowej. Przedstawiciel Komisji Europejskiej podkreślał, że wsparcie finansowe będzie uzależnione od warunków makroekonomicznych regionów współpracujących, zgodności projektów ze strategiami regionalnymi i faktycznych rezultatów międzynarodowych przedsięwzięć.

Warsztaty prowadzone były w języku francuskim i angielskim i odbyły się w Przedstawicielstwie Rządu Katalonii w UE w Brukseli.

3. Perspektywa kontynuacji projektu parasolowego.

Zgodnie z *Podręcznikiem Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013*, wsparcie dla mikroprojektów wyodrębnione w ramach III osi priorytetowej programu miało być udzielane poprzez realizację dwóch projektów parasolowych. Euroregion Karpacki został Partnerem wiodącym pierwszego projektu parasolowego obejmującego środki z EFRR zaplanowane na lata 2007-2010 w wysokości 14.823.006,52 EUR. Natomiast Partnerem wiodącym drugiego projektu parasolowego miała być Wyższa Jednostka Terytorialna w Preszowie, a budżet tego projektu miał zawierać środki EFRR z alokacji na lata 2011-2013 wynoszące 11.936.313,19 EUR. Jednakże Wyższa Jednostka Terytorialna zrzekła się funkcji Partnera Wiodącego w drugim projekcie parasolowym, a kontynuacji roli Partnera Wiodącego podjął się Euroregion Karpacki. Wnioski formalne w tej sprawie zostały przedstawione na posiedzeniu Podkomitetu Monitorującego Programu. Podkomitet w dniu 18 marca 2011 podjął Uchwałę nr 4/2011 w sprawie pełnienia roli Partnera Wiodącego w projekcie parasolowym, w całym okresie programowym przez Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska.

Następnie w dniu 16 sierpnia 2011 Komitet Monitorujący podjął uchwałę nr 6/2011 w sprawie modyfikacji sposobu realizacji projektu parasolowego i zatwierdzenia aktualizacji zapisów *Podręcznika Programu*.

Zgodnie z decyzją Instytucji Zarządzającej Euroregion Karpacki sporządził aktualizację wniosku o dofinansowanie projektu parasolowego i złożył go na początku października 2011 r. do Wspólnego Sekretariatu Technicznego w Krakowie. Aktualizacja dotyczyła zwiększenia budżetu projektu parasolowego : dofinansowanie z EFRR wynosi 26.759.319,71 EUR w tym dofinansowanie dla Związku Euroregion „Tatry” to 4.848.726,57 EUR (w załączeniu aktualna wersja budżetu projektu parasolowego dotycząca Związku Euroregion „Tatry”), wydłużenia okresu realizacji projektu parasolowego do końca marca 2015 roku oraz zwiększenia i urealnienia wartości wskaźników produktu i rezultatu.

Gdy Wspólny Sekretariat Techniczny zweryfikuje pod względem formalnym zmieniony projekt parasolowy, Komitet Monitorujący Programu podejmie decyzję w sprawie zatwierdzenia aktualnej wersji projektu.

Po zatwierdzeniu zmian w projekcie parasolowym konieczne będzie zawarcie aneksu do umowy o dofinansowanie projektu parasolowego pomiędzy Instytucją Zarządzającą (MRR w Warszawie) a Partnerem Wiodącym (Euroregionem Karpackim). Według informacji jakie przekazał Euroregion Karpacki na spotkaniu partnerów projektu parasolowego zorganizowanym w Rzeszowie w dniu 20.09.2011 , Instytucja Zarządzająca ma już gotowy projekt tego aneksu i czeka na zatwierdzenie zmian w projekcie parasolowym.

Równoległe do tych prac od listopada 2011 partnerzy projektu parasolowego przystąpią do aktualizowania i wprowadzania niezbędnych zmian w dokumentach regulujących wdrażanie mikroprojektów. Aktualizacja zwłaszcza *Podręcznika wdrażania mikroprojektów, Wytycznych dla wnioskodawców mikroprojektów oraz Wytycznych dla oceniających mikroprojekty pod względem formalnym, kwalifikowalności i technicznym* a także zatwierdzenie zmian w tych dokumentach przez Komitet Monitorujący warunkuje ogłoszenie kolejnego naboru mikroprojektów. Istotnymi zagadnieniami, które wymagają zmian to komplementarność mikroprojektów w zakresie oceny i ich preferencyjnego traktowania, tematyka i rezultaty mikroprojektów. Zakończenie tych prac i ogłoszenie trzeciego naboru mikroprojektów planowane jest w pierwszym kwartale 2012 r.